

Mart Mikk: Estonia maja 100 aasta tähistamine

Estonia Seltsi Rootsi osakonna sügisel kokkutulekul rääkis Rahvusoper Estonia ooperijuht Mart Mikk (fotol) Estonia maja sajanda sünnipäeva tähistamisest. Tema erakordselt huvitav ettekanne kestis kaugelt üle tunni. Ainulaadsed olid valguspildid Estonia ajaloo, katked Põlvkondade ooperigalt ja juubelitepost. Mingil sala-

jasel jõul oskas Mart rohkem publikut kogu ettekanne jooksul oma küttes hoida.

Mart Mikk

Mart Mikk on lõpetanud Tallinna Konservatooriumi ja Sibeliuse Akadeemia Helsingis, kümnele aastale vabakutselise ooperilauljana järgnes loovjuhi amet reklaamibüroos. Alates 2010. aasta augustist töötab Mart Estonia ooperijuhina, tema põhilisteks ülesanneteks on teatrile sobiva repertuaari, lavastusmeeskondade ja osatäitjate leidmine. Tsükkel on väga ettepoole suunatud – juba on suurelt osalt paika pandud, mis toimub ülejäämisel hooajal.

Estonia tekkelugu

Kutselise teatriga alustati 1906. aastal kahe noore näit-

leja, Theodor Altermanni ja Paul Pinna eestvedamisel. 1909 kuulutati välja Estonia teatri- ja kontserdihoone kavandite võistlus, milles osales tervelt 17 arhitektide rühma. Esimest auhinda välja ei jagatud. Maja ehitati teise auhinna saanud Soome arhitektide Armas Lindgreni ja Wivi Lönni kavade kohaselt. Kaht tiiba ühendas restoran ja suveaed, majja planeeriti kasiino ning keeglisaal. Pidulik avamine toimus uue kalendri järgi 6. septembril 1913. Asjaolu, et õnnestus vabatahtlike annetustega luua suurejoonelise teatrihoone, tõstis tublisti eestlaste eneseteadvust. Algselt esitati uues majas sõnalavastusi, operette ning oopereid, 1918. aastast lisandus balletitrupp.

Estonia hävineb

Märtsi alul 1944 pommitasid nõukogude pommitõukid rängalt Narvat ja 9. märtsil jõudis järg Tallinnani. Terve õo kestnud pommirünnak hävitas kolmandiku pealinnast, kõige rohkem said kannatada Harju tänava ja Estonia ümbrus. Heideti nii lõhke-, süüte- kui ka fosforpomme. Kogu linn oli hetkega leekides. Estonias mängiti sel õhtul parajasti Eduard Tubina "Kratti". Õhurünnaku alates tormasid nii pealtvaatajad kui esinejad tänavale. Kui punase kuuega Kurat hõlmade lehvides ringi tormas, arvas nii mõnigi, et just tema selle tulekahju põhjustajaks oli!

Kuna südalinnas sõjalisi objekte ei olnud, on ilmselge, et

Estonian Dagblad

Eesti Päevaleht 23. 5. 2013

tegemist oli teadliku tsiviilobjektide pommitamisega Nõukogude lennuväe poolt. Ametlike teadete kohaselt hukkus sel ööl 757 inimest, kellest 586 olid tsiviilisikud (nende hulgas kaks estoonlast), 50 sõjaväelast ja 121 sõjavangi. Hävis ühtekokku 8000 maja ja oma kodu kaotas üle 20 000 inimese.

Estonia maja 100 aasta pidustused

Kui tänavu 6. septembril toimus Estonia Awamise pidu, siis sõideti vana maja asukohast Rävåla puisteel praeguse maja juurde otsekui sada aastat tagasi – voorimehega. Pidulik kontsert algas hümniga, eeska-

va koosnes terve sajandi olulisematest teostest, millest suure osa moodustas eesti heliloojate muusika. Esitati ka katkendit "Kratist", kus foonil oli näha ründavaid pommilennukeid. Kontserdile järgnenud õhtusöögil osalesid Toomas Hendrik Ilves ja eelmine Soome president Tarja Halonen.

Nädalapäevad hiljem toimus Põlvkondade gala, kus teiste hulgas esines tänase päeva kõige suurema rahvusvahelise kuulsusega eesti laulja: bass Ain Anger Viini Riigiooperist. Kontserdi viimaseks numbriks tulid lavale kõik pregused ja endised Estonia solistid, teiste hulgas Anu Kaal, Margarita Voites, Urve Tauts, Liidia Pano-

va, Teo Maiste, Ivo Kuusk, Mati Palm ja paljud-paljud teised.

Mart Mikk näitas videokatkendeid mõlemast kontserdist, mille südamlük meeleolu kandus ka Stockholmi Eesti Maja saali.

Estonia tänapäeval

Teatri hooaeg kestab tavaliselt septembri algusest jaanipäevani, nädalas antakse kuus etendust. Igal hooajal tuakse välja viis uuslavastust: kaks ooperit, kaks balletti ja üks ooperett, muusikal või lasteetendus. Lastele ja noortele suunatud teoseid on mängukavas üsna tihedalt – publiku järelkasv on Estoniale väga oluline. Nii

näiteks mängiti ainuüksi Pipi Pikksuka eelmist lavastust aastate jooksul üle 400 korra, paari aasta eest esietendunud uut redaktsiooni on tänaseks mängitud 60 korda! Repertuaar koostatakse printsiibil, et 1/3 moodustavad lavastused, mida teab igauks, 1/3 sellised nimetused, millest publik on kuulnud, aga näinud pole. Viimase kolmandiku moodustavad algupärandid, mille pärast on põhjust Eestisse sõita.

Tänases Estonias töötab 450 inimest, kellest 80 on orkestris, 60 balletis, 40 kooris ja 18 solisti. Üsna palju käib külalisesinejaid – teater on kogunud võõrsil tuntust põneva repertuaari ja sõbraliku atmo-

sfääri poolest. Maja viiendal korrusel asuvad külaliskorterid, kus saab elada, nii et soovi korral ei pruugi külalised nädalate kaupa tänavale minnagi! Saal mahutab 708 kohta, pileti hind on ca 30 eurot. Kuna riigipoolne toetus katab ainult 70% eelarvest, peab teatrirahvas tublisti vaeva nägema ja etendusi andma, et majanduse eest hoolitseda.

Teatavasti asub Estonia Seltsi ainukene allesolev osakond Rootsis. Mart Mikk andis oma ettekandega ammendava ülevaate Estoniast. See ehk tiivustab meid ka tulevikus Rahvusoper Estoniat külastama.

REIN TARMET